NORAKSTS
Lieta Nr.142258711
1-0431-13/22

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 23.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Lauma Paegļkalna,

piedaloties sūdzības iesniedzējai *O.Ž.* un viņas aizstāvei *D.A.*, kā arī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes pārstāvei *M.Z.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc *O.Ž.*, personas kods */personas kods/*, sūdzības par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka 2011.gada 3.oktobra lēmumu Nr.3805 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr. PA 809941),

Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Ogres iecirkņa Operatīvās vadības grupas jaunākais inspektors 2011.gada 22.augustā sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. PA 809941 (turpmāk – protokols) par to, ka 2011.gada 22.augustā plkst.18.05 tika konstatēts, ka Mālkalnes prospektā 34-501, Ogrē, *O.Ž.* (turpmāk – sūdzības iesniedzēja) rokassomā glabā tabakas izstrādājumus *„Sweet”* (12 gab.) ar Krievijas Federācijas akcīzes markām, kuras iegādājusies Ogres pilsētas tirgū Mālkalnes prospektā, Ogrē, vienu paciņu par Ls 1.

Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Ogres iecirkņa Kārtības policijas nodaļas galvenās inspektores 2011.gada 23.augusta lēmumu Nr.031/PA809941 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) sūdzības iesniedzēja saukta pie administratīvās atbildības par likuma

„Par akcīzes nodokli" 33.panta otrās un trešās daļas pārkāpumu, par ko atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 169.[3]pantā.

Saskaņā ar likuma „Par akcīzes nodokli" 33.panta otro un trešo daļu Latvijas Republikā aizliegts ražot, izmantot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot un realizēt akcīzes preces, par kurām nav samaksāts akcīzes nodoklis, alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus.

Saskaņā ar LAPK 169.[3]pantu par ar akcīzes nodokli apliekamo preču uzglabāšanas noteikumu pārkāpšanu uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz piecsimt latiem, konfiscējot šīs preces vai bez konfiskācijas.

Ar Sākotnējo lēmumu sūdzības iesniedzējai piemērots naudas sods Ls 50 apmērā.

[2] Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka 2011.gada 3.oktobra lēmumu Nr.3805 (turpmāk arī – Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Ir aizliegts ne tikai iegādāties, bet arī uzglabāt akcīzes preces, kuras nav marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes markām. Likumā ir atrunāti gadījumi, kad glabāšana ir pieļaujama, bet sūdzības iesniedzējas lietā šādi gadījumi netika konstatēti.

[2.2] Ierodoties pie sūdzības iesniedzējas dzīves vietā Mālkalnes prospektā 34-501, Ogrē, tika palūgts uzrādīt tabakas izstrādājumus. Sūdzības iesniedzēja izņēma no savas rokassomiņas tabakas izstrādājumus *„Sweet"* (12 gab. cigaretes) ar Krievijas Federācijas akcīzes marku. Par konstatēto faktu no sūdzības iesniedzējas tika pieņemts paskaidrojums, kurā sūdzības iesniedzēja norāda, ka tabakas izstrādājumus iegādājusies Ogres pilsētas tirgū. Turklāt sūdzības iesniedzēja izstrādājumus atdeva labprātīgi, ko noradījusi arī savos paskaidrojumos. Apskates laikā tika konstatēts, ka cigarešu paciņa *„Sweet"* ir ar Krievijas Federācijas akcīzes marku, visi uzraksti uz tās ir krievu valodā. Par apskati sastādīts apskates protokols.

[2.3] Vērtējot pamatu izteikt mutvārdu aizrādījumu, ir identificējami vairāki leģitīmi mērķi administratīvā soda piemērošanai. Pirmkārt, mērķis, kas vērsts tieši uz pārkāpēja personību, lai audzinātu to likuma ievērošanas garā un atturētu viņu no tādām pat darbībām arī nākotnē. Otrkārt, valsts un sabiedrības interese, kas prasa godīgu akcīzes preču apriti konkurences tirgus apstākļos, kas ietver arī nodokļu nomaksu par apritē esošajām akcīzes precēm. Pārkāpumiem, kas saistīti ar akcīzes preču apriti ir augsta sabiedriska bīstamība. Šādi pārkāpumi uzskatāmi par būtisku valsts un sabiedrības interešu aizskārumu, jo izdarot šādus pārkāpumus, pastāv potenciāla iespēja valsts budžetam nodarīt ievērojamus zaudējumus. Atstājot šādu preci pārkāpēja rīcībā, tiktu pārkāpti godīgas konkurences principi, jo tādējādi valsts akceptētu nelikumīgā apritē esošas preces turpmāku izmantošanu, kas nav savienojams ar vienlīdzības principu attiecībā gan pret tā personām, kuras preci pārdod, gan pret tām personām, kuras preci pērk, maksājot par to nodokļus. Atgriežot šādu preci tirgū, rastos bīstams precedents, kuram sekojot, var rasties nopietnas sekas – akcīzes preču tirgus kropļošana un tiesiskais nihilisms. Inkriminētais pārkāpums ir iekļauts LAPK 13.nodaļā –

administratīvie pārkāpumi, kas apdraud sabiedrisko kārtību, līdz ar to, izvērtējot administratīvā pārkāpuma raksturu, nav iespējams piemērot sūdzības iesniedzējai mutvārdu aizrādījumu, jo pārkāpums nav atzīstams par maznozīmīgu.

[1.4] Sūdzības iesniedzējai tika piemērots minimālais sods LAPK 169.[3]pantā paredzētās sankcijas ietvaros. Nosakot sodu sūdzības iesniedzējai, tika ņemts vērā izdarītā pārkāpuma raksturs, pārkāpējas personība, vainas pakāpe, atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi un izdarīti lietderības apsvērumi.

[3] Sūdzības iesniedzējas sūdzībā tiesai, kā arī tiesas sēdē sniegtajos paskaidrojumos lūdz atcelt Lēmumu vai atzīt izdarīto pārkāpumu par maznozīmīgu, norādot šādus apsvērumus.

[3.1] Lietā nav neviena pierādījuma, kas pierādītu, kas sūdzības iesniedzēja minētās cigarešu paciņas iegādājās tirgū. Atvērtas cigarešu paciņas esība sūdzības iesniedzējas rokassomā nepierāda cigarešu iegādes faktu. Vēl jo mazāk minētais apstāklis ir atzīstams par pierādījumu par akcīzes nodokli apliekamo preču aprites noteikumu pārkāpumā.

[3.2] Piemērojot sūdzības iesniedzējai sodu, iestādei saskaņā ar LAPK 32.pantu bija jāņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturs, pārkāpējas personība, vainas pakāpe, mantiskais stāvoklis, atbildību mīkstinošie vai pastiprinošie apstākļi un jāizdara lietderības apsvērumi.

[3.3] Iestādei, pieņemot Lēmumu, bija jāņem vērā LAPK 21.pants, kas paredz iespēju atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības maznozīmīga pārkāpuma gadījumā, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

[3.4] Sūdzības iesniedzēja agrāk nav bijusi administratīvi sodīta, viena audzina bērnu, viņai ir trūcīgās personas statuss un ienākumi ir tikai Ls 100 mēnesī. Neskatoties uz to visu un maznozīmīgumu, jo tik konfiscētas tikai divpadsmit cigaretes, tiek uzlikts nopietns naudas sods. Sūdzības iesniedzēja nav tirgojusi vai veicinājusi cigarešu apriti lielos apjomos.

[4] Valsts policijas Rīgas reģiona pārvalde rakstveidā un tiesas sēdē sniegtajos paskaidrojumā norāda, ka sūdzība ir nepamatota un noraidāma, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[5] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa secina, ka sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

[6] Pārbaudījusi pārsūdzētajā Lēmuma ietvertos argumentus, tiesa atzīst, ka iestāde ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, vispusīgi novērtējusi pierādījumus un izdarījusi pamatotus secinājumus, iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ tiesa saskaņā ar LAPK 289.[13]panta trešo daļu pievienojas iestādes Lēmuma motivācijai.

Iestāde pārsūdzētajā Lēmumā ir vērtējusi sūdzības iesniedzējas apsvērumus un sniegusi argumentētu motivāciju, pamatojot savu viedokli, kādēļ sūdzības iesniedzējas norādītie apsvērumi ir noraidāmi. Tiesa iestādes argumentāciju atzīst par pamatotu.

[7] Sūdzības iesniedzēja sūdzībā norādījusi, ka atvērtu cigarešu paciņu esība viņas rokassomiņā vēl nenozīmē, ka viņa ir izdarījusi LAPK 169.^{3}pantā noteikto pārkāpumu.

Attiecībā par minēto iebildumu tiesa norāda, ka sūdzības iesniedzēja saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 169.^{3}pantu, kas noteic, ka personu sauc pie atbildības par ar akcīzes nodokli apliekamo preču (to skaitā preču, kurām piemērojams akcīzes nodokļa atbrīvojums vai atvieglojums) iegādes, realizācijas, uzglabāšanas vai pārvietošanas (pārvadāšanas) noteikumu pārkāpšanu. Tātad, lai personu sauktu pie atbildības par LAPK 169.^{3}pantā paredzēto pārkāpumu, amatpersonai, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, pietiek konstatēt, ka persona uzglabā akcīzes preces, kuras nav marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes markām. Tā kā fakts, ka sūdzības iesniedzēja ir glabājusi tādas akcīzes preces (cigaretes), kuras nav noteiktā kārtībā marķētas, un par šo faktu lietā nav strīda, sūdzības iesniedzēja pamatoti saukta pie atbildības, bet sūdzības iesniedzējas iebildums ir noraidāms.

[8] Sūdzības iesniedzējas izteikusi lūgumu atzīt izdarīto pārkāpumu par maznozīmīgu.

Saskaņā ar LAPK 21.panta pirmo daļu no administratīvās atbildības maznozīmīga pārkāpuma gadījumā var atbrīvot, ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, ir tiesīga neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsākto lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Tiesas ieskatā iestāde pārsūdzētajā Lēmumā ir sniegusi izvērstu un pamatotu argumentāciju, kādēļ sūdzības iesniedzējai konstatēto pārkāpumu nav pamata atzīt par maznozīmīgu. Tiesa iestādes motivāciju atzīst par pareizu un pilnībā pietiekamu.

Attiecībā uz sūdzības iesniedzējas aizstāves tiesas sēdē izteiktajiem apsvērumiem par sūdzības iesniedzējas zemajiem ienākumiem un slikto mantisko stāvokli tiesa norāda, ka minētais apstāklis atbilstoši LAPK 32.panta otrajai daļai ir vērtējams, uzliekot sodu. Taču personas mantiskais stāvoklis nav kritērijs pārkāpuma atzīšanai par maznozīmīgu.

Administratīvais sods tiek piemērots ar noteiktu mērķi, proti, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus (LAPK 22.pants). Savukārt administratīvā pārkāpuma maznozīmīgums ir atzīstams tad, ja pārkāpuma pieļaušanā vairāk konstatējams gadījuma raksturs vai pārkāpums vairāk atzīstams par formālu, kura sekas nav tik būtiskas. Tādējādi arī izvēloties ietekmēšanas līdzekli, nav tik būtiski personu sodīt. Līdz ar to mutvārdu aizrādījums ir atzīstams par pietiekamu līdzekli, kas ļautu personai saprast savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļaut.

Kā jau tiesa norādīja, iestāde ir vērtējusi sūdzības iesniedzējai inkriminētā pārkāpuma nozīmi un tā ietekmi, kā arī šāda pārkāpuma izdarīšanas radītās sekas. Arī tiesai nav pamata uzskatīt, ka akcīzes preču aprites noteikumu pārkāpšana būtu atzīstama par maznozīmīgu, jo akcīzes preču aprite bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa marķējuma ir būtiski aizskar kopējās sabiedrības intereses, gan ietekmējot kopējo budžetu, gan nostādot nevienlīdzīgā stāvoklī tās personas, kuras akcīzes preču aprites prasības ievēro.

Tāpat tiesa atzīst par nepamatotu sūdzības iesniedzējas aizstāves apgalvojumu, ka pārkāpums atzīstams par maznozīmīgu, jo sūdzības iesniedzēja akcīzes preces bez noteiktā kārtībā veiktas marķēšanas ir uzglabājusi nelielā apmērā. Tiesa piekrīt, ka nav salīdzināms gadījums, kad persona uzglabā akcīzes preces bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa marķējuma nelielos apmēros (pašpatēriņam), ar situāciju, kad šādas akcīzes preču aprites prasības neievērošana notiek lielā apmērām. Tomēr tiesa vērš uzmanību, ka likumdevējs to ir ņēmis vērā, nošķirot atbildības veidu. Proti, akcīzes preču apjomam ir nozīme tikai šo darbību kvalificēšanā, jo par tāda apmēra akcīzes preču nelikumīgu uzglabāšanu, ja tā rezultātā tiek radīts būtisks kaitējums, iestājas krimināltatbildība. Tādējādi tiesa norāda, ka cigarešu uzglabāšana nelielā apmērā ir nevis pamats, lai pārkāpumu atzītu par maznozīmīgu, bet gan nav pietiekams pamats, lai šo darbību kvalificētu kā noziedzīgu nodarījumu saskaņā ar Krimināllikuma 221.pantu.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka sūdzības iesniedzēja pēc šajā lietā konstatētā pārkāpuma 2012.gada 12.aprīlī atkārtoti ir izdarījusi LAPK 169.^{3}panta pārkāpumu, par ko lietā strīds nepastāv. Tātad papildus minētajiem apsvērumiem ir vērā ņemams fakts, ka sūdzības iesniedzēja nav apzinājusies savas rīcības sekas un pieļāvusi atkārtotu līdzīgu likumpārkāpumu. Tādējādi konkrētajā gadījumā ir piemērojams atbildības līdzeklis (sods). Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav pamata piemērot LAPK 21.pantu.

[9] LAPK 169.^{3}pants noteic iestādei rīcības brīvību naudas soda apmēra noteikšanā (uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz piecsimt latiem).

Sūdzības iesniedzējai par izdarīto pārkāpumu ir piemērots naudas sods Ls 50 apmērā.

Tā kā sūdzības iesniedzējai piemērots minimālais sods LAPK 169.^{3}pantā paredzētās sankcijas ietvaros, sūdzības iesniedzējas iebildumiem par viņas mantisko stāvokli nav nozīmes. Likumdevējs ir novērtējis attiecīgā pārkāpuma sabiedrisko bīstamību un izvērtējis piemērojamā soda samērīgumu ar inkriminējamo pārkāpumu. Ne iestādei, kas izskata attiecīgo pārkāpuma lietu, nedz arī tiesai nav kompetences noteikt sodu, kas būtu mazāks par sankcijā paredzēto. Līdz ar to naudas soda samazināšanai nav pamata.

[10] Ņemot vērā spriedumā izklāstītos apsvērumus, tiesa atzīst, ka Lēmums ir pamatots un tiesisks, bet sūdzības iesniedzējas sūdzība – nepamatota un noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu un 289.[18]panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka 2011.gada 3.oktobra lēmumu Nr.3805 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr. PA 809941), bet *O.Ž.*, personas kods */personas kods/*, sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no pilna nolēmuma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* L.Paegļkalna

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese L.Paegļkalna
Rīgā 2013.gada 23.janvārī